

การอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาผลของภาพพจน์ต่อเพศชายและเพศหญิงที่มีต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกของเอกัตบุคคล โดยการนำเสนอข้อมูลบุคคลและกรณีตัวอย่าง แล้วให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจว่าเอกัตบุคคลแต่ละคนมีลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกมากน้อยเพียงไร แล้วนำข้อมูลที่ได้รับมาวิเคราะห์ ซึ่งผลการศึกษาสามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. สมมุติฐานข้อที่ 1 "เพศชายถูกรับรู้ว่ามีลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกมากกว่าเพศหญิง" จากข้อมูลในตารางที่ 3 ค่ามีซิมิลเลขคณิตของเพศชายที่มีลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกเท่ากับ 62.91 ซึ่งหมายถึงกลุ่มตัวอย่างรับรู้โดยเฉลี่ยแล้วเพศชายที่มีลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกมีจำนวน 62.91% และค่ามีซิมิลเลขคณิตของเพศหญิงที่มีลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกเท่ากับ 48.49 ซึ่งหมายถึง กลุ่มตัวอย่างรับรู้โดยเฉลี่ยแล้วเพศหญิงที่มีลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกมีจำนวน 48.49% และเมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่ามีซิมิลเลขคณิตของการรับรู้ลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกของเพศชายกับการรับรู้ลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกของเพศหญิงด้วยการทดสอบค่า t พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .001$) หมายถึง กลุ่มตัวอย่างรับรู้โดยทั่ว ๆ ไปแล้ว เพศชายมีผู้ที่มีลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกมากกว่าเพศหญิง แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีภาพพจน์ที่ว่า "เพศชายมีลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกมากกว่าเพศหญิง"

เมื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่มตัวอย่างที่เป็นชายและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นหญิง พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นชายและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นหญิง มีภาพพจน์เกี่ยวกับลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกต่อเพศชายไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($P > .05$) และมีภาพพจน์เกี่ยวกับลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกต่อเพศหญิงไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญด้วย ($P > .05$) ดังแสดงในตารางที่ 4 ซึ่งแสดงว่าเพศของกลุ่มตัวอย่างไม่มีผลทำให้การรับรู้ภาพพจน์เกี่ยวกับลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกต่อเพศชายและเพศหญิงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของบุคคลอื่น ๆ ซึ่งพบว่า เพศชายมีลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกมากกว่าเพศหญิง (Broverman et al., 1972; Bem, 1974; Spence and Helmerich, 1978; Locksley et al., 1980, Krueger and Rothbart, 1988) และสอดคล้องกับผลการวิจัยในประเทศไทยด้วย โดยมีนทนา เฟิงนู (2522) พบว่า นักเรียนชายมี

พฤติกรรมกล้าแสดงออกมากกว่านักเรียนหญิง เช่นเดียวกับละเอียด ชูประยุทธ (2522) ที่พบว่า ผู้ชายมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกมากกว่าผู้หญิง นอกจากนี้ นิตย์กุล อรรถนพวรรณ (2530) ศึกษาพบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายรับรู้ว่ายุทธศาสตร์ไทยมีลักษณะ "กล้าพูด กล้าแสดงออก" มากกว่าหญิงไทย

การที่กลุ่มตัวอย่างมีภาพพจน์ที่ว่า "เพศชายมีลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกมากกว่าเพศหญิง" มีผลมาจากกระบวนการเรียนรู้ภาพพจน์ ซึ่งเกิดจากการที่บุคคลมีการเชื่อมโยงระหว่างตัวแปร 2 ตัว คือ ตัวแปรการสังเกตกลุ่มกับตัวแปรลักษณะนิสัย ในการวิจัยนี้ ตัวแปรการสังเกตกลุ่ม ได้แก่ ตัวแปรเพศ ซึ่งจำแนกออกเป็นเพศชายกับเพศหญิง และตัวแปรลักษณะนิสัย ได้แก่ ลักษณะนิสัยกล้าแสดงออก ถ้าบุคคลมีการรับรู้หรือได้พบเห็นว่ามีผู้ที่มีลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกส่วนมากเป็นชาย บุคคลก็จะเกิดภาพพจน์ว่า "เพศชายมีลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกมากกว่าเพศหญิง" แต่ถ้าบุคคลมีการรับรู้หรือได้พบเห็นผู้ที่มีลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกส่วนมากเป็นหญิง บุคคลก็จะเกิดภาพพจน์ว่า "เพศหญิงมีลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกมากกว่าเพศชาย"

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้มีการรับรู้หรือพบเห็นเพศชายที่มีลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกมากกว่าเพศหญิงที่มีลักษณะนิสัยกล้าแสดงออก จึงทำให้มีภาพพจน์ที่ว่า "เพศชายมีลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกมากกว่าเพศหญิง" ซึ่งภาพพจน์ที่มีอยู่อาจมีพื้นฐานมาจากการรับรู้เกี่ยวกับบุคคลที่ถูกต้อง ในที่นี้คือ ผู้ที่มีลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกเป็นชายมากกว่าหญิงจริงตามความเชื่อของกลุ่มตัวอย่าง หรืออาจเป็นเพียงความเชื่อที่คลาดเคลื่อนจากความจริงก็ได้ ซึ่งเราเรียกว่าเกิดความสัมพันธ์ลวง (Illusory Correlation) ในที่นี้คือ การประมาณว่าเพศชายมีลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกมากกว่าเพศหญิง ทั้งที่ในความเป็นจริงเพศชายกับเพศหญิงอาจมีจำนวนผู้ที่มีลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกเท่ากัน หรือเพศหญิงอาจมีจำนวนผู้ที่มีลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกมากกว่าก็ได้

ในกรณีภาพพจน์ของกลุ่มตัวอย่างเป็นสิ่งที่ถูกต้องตรงกับความเป็นจริง คือ เพศชายมีลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกมากกว่าเพศหญิง แสดงว่า เพศชายและเพศหญิงจะได้รับการพัฒนาให้มีลักษณะนิสัยที่แตกต่างกัน ปัจจัยที่พบว่ามีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาบทบาทของเด็กชายและเด็กหญิง คือ ปัจจัยทางด้านสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งมีแนวโน้มที่จะเอื้ออำนวยให้บุคคลมีการพัฒนาไปสู่บทบาทที่ตรงตามเพศของตน ตัวอย่างผลของปัจจัยทางด้านสังคมและวัฒนธรรม ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่มุ่งจะให้ลูกชายมีลักษณะความเป็นชายและลูกสาวมีลักษณะของความเป็นหญิง ในลักษณะของ "ชายจริง หญิงแท้" หรือกระบวนการเรียนรู้ในวิถีชีวิตประจำวัน เช่น แบบเรียนต่าง ๆ ซึ่งมักจะเน้นบทบาทของเด็กชายและเด็กหญิงในลักษณะที่สอดคล้องกับเพศของตน ตลอดจนอิทธิพลของสื่อมวลชนต่าง ๆ มักจะให้ความสำคัญของสตรีไปในทางที่เป็นวัตถุทางเพศ หรือความสวยงาม แต่มักจะให้ผู้ชายมีลักษณะเป็นผู้นำ ผู้บริหารที่แสดงถึงความเข้มแข็ง หรือมีความเชื่อมั่นในตนเอง การเสริมแรงทางสังคมก็มีส่วนสนับสนุนให้เด็ก

มีการพัฒนาบทบาทไปตามเพศของตน กล่าวคือ ถ้าเด็กมีพฤติกรรมที่ตรงตามเพศของตนก็จะได้รับการยอมรับหรือยกย่องชมเชย ซึ่งหากได้รับการเสริมแรงในลักษณะเช่นนี้บ่อย ๆ ก็ทำให้พฤติกรรมนั้นคงอยู่อย่างถาวร แต่ถ้าเด็กมีพฤติกรรมที่ตรงกันข้ามกับบทบาททางเพศของตนก็จะได้รับการลงโทษ เช่น การไม่ยอมรับ คำเหน็ดเตียน หรือล้อเลียน ทำให้พฤติกรรมนั้นค่อย ๆ หายไป ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมดังได้กล่าวมาแล้วจึงมีส่วนที่เอื้ออำนวยให้บุคคลมีการพัฒนาบทบาทให้ตรงตามเพศของตน ดังนั้น เพศชายจึงได้รับการพัฒนาไปสู่ลักษณะของความเป็นชายและเพศหญิงได้รับการพัฒนาไปสู่ลักษณะของความเป็นหญิง โดยที่ลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกเป็นหนึ่งในลักษณะของความเป็นชาย ปัจจัยทางด้านสังคมและวัฒนธรรมดังกล่าวข้างต้นจึงมีส่วนสนับสนุนส่งเสริมให้เพศชายมีลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกมากกว่าเพศหญิง

อย่างไรก็ตามภาพพจน์ที่เกิดขึ้นอาจเป็นเพียงความเชื่อที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ซึ่งมีสาเหตุมาจากการที่บุคคลมีการเชื่อมโยงที่ผิดพลาด หรือมีการรับรู้หรือตีความข่าวสารไปในทางที่ไม่ถูกต้อง Bem (1975; 1981) กล่าวว่า ขั้นตอนแรกในกระบวนการพัฒนาบทบาททางเพศคือ การเรียนรู้ความแตกต่างระหว่างบทบาทของเพศชายและเพศหญิงโดยทั่ว ๆ ไปจากสังคม ว่าบทบาทแบบใดเหมาะสมกับเพศใด เกิดเป็นสคีมาด้านเพศ (Gender Schema) และจากการศึกษาของ Kohlberg (1966) พบว่า เด็กอายุตั้งแต่ 7 ขวบขึ้นไปจะมีการรับรู้ และมีความคิดความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะของความเป็นชายและลักษณะของความเป็นหญิง เด็กจะมีความเข้าใจความคงที่ของเพศถึงแม้ว่าลักษณะที่มองเห็นภายนอก เช่น การแต่งกาย ทรงผม จะเปลี่ยนไปก็ตาม ซึ่ง Kohlberg กล่าวว่า การที่เด็กสามารถจัดประเภทได้นี้จะ เป็นพื้นฐานของการมีภาพพจน์ต่อบทบาททางเพศ จากแนวความคิดดังกล่าว แสดงว่า เด็กชาย และเด็กหญิงจะมีกรอบของความคิดมาก่อนว่าลักษณะใดเป็นลักษณะของความเป็นชาย และลักษณะใดเป็นลักษณะของความเป็นหญิง ดังนั้นจึงเป็นไปได้ว่าข้อมูลที่ขัดแย้งกับบทบาททางเพศจะถูกละเลยหรือถูกตีความไปในทางที่ไม่ถูกต้อง ในทางตรงกันข้ามพฤติกรรมที่ตรงตามบทบาททางเพศจะได้รับการเชื่อมโยงให้มีความสัมพันธ์มากขึ้น ตัวอย่างเช่น พฤติกรรมเดียวกัน ถ้ากระทำโดยเพศชายจะถูกรับรู้ว่าเป็นพฤติกรรมกล้าแสดงออก แต่ถ้ากระทำโดยเพศหญิงจะถูกรับรู้ว่าเป็นพฤติกรรมก้าวร้าว เป็นต้น การรับรู้และตีความข่าวสารในลักษณะเช่นนี้ จะทำให้บุคคลมีความเชื่อว่าเพศชายและเพศหญิงจะมีบทบาทแบบดั้งเดิม คือ เพศชายมีลักษณะของความเป็นชาย และเพศหญิงมีลักษณะของความเป็นหญิง โดยที่ลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกเป็นหนึ่งในลักษณะของความเป็นชาย กลุ่มตัวอย่างจึงมีความเชื่อว่า "เพศชายมีลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกมากกว่าเพศหญิง"

2. ทดสอบความแตกต่างในการรับรู้ และการตัดสินใจเกี่ยวกับลักษณะนิสัยกล้าแสดงออก ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่เป็นชายและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นหญิง

2.1 ทดสอบความแตกต่างของการรับรู้ภาพพจน์ต่อเพศชายและเพศหญิงเกี่ยวกับลักษณะนิสัยยกกล้าแสดงออกระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่เป็นชายกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นหญิง พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นชาย และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นหญิงมีการรับรู้ภาพพจน์ต่อเพศชายและเพศหญิงเกี่ยวกับลักษณะนิสัยยกกล้าแสดงออกไม่แตกต่างกัน (ดังแสดงในตารางที่ 4)

2.2 วิเคราะห์ผลของเพศของกลุ่มตัวอย่าง เพศของบุคคลในกรณีตัวอย่างและปฏิกริยาร่วมระหว่างเพศของกลุ่มตัวอย่าง กับเพศของบุคคลในกรณีตัวอย่างที่มีต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับลักษณะนิสัยยกกล้าแสดงออก พบว่าเพศของกลุ่มตัวอย่างและปฏิกริยาร่วมระหว่างเพศของกลุ่มตัวอย่างกับเพศของบุคคลในกรณีตัวอย่าง ไม่มีผลทำให้การตัดสินใจเกี่ยวกับลักษณะนิสัยยกกล้าแสดงออกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ แต่เพศของบุคคลในกรณีตัวอย่างมีผลต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับลักษณะนิสัยยกกล้าแสดงออกอย่างมีนัยสำคัญ ($P < .001$) ซึ่งจะได้อภิปรายผลต่อไป (ดังแสดงในตารางที่ 5)

การวิเคราะห์ข้อมูลตามข้อ 2.1 และ 2.2 นี้ มิได้เป็นการทดสอบสมมติฐานในการวิจัย แต่จำเป็นต้องมีการทดสอบ เนื่องจากการวิจัยนี้เป็นการศึกษาภาพพจน์ต่อเพศชายและเพศหญิง และการตัดสินใจเกี่ยวกับลักษณะนิสัยยกกล้าแสดงออก ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วเพศของกลุ่มตัวอย่างอาจเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีผลต่อการรับรู้ หรือการตัดสินใจเกี่ยวกับลักษณะนิสัยยกกล้าแสดงออกได้ ผลการศึกษาปรากฏว่าเพศของกลุ่มตัวอย่างไม่มีผลต่อการรับรู้ หรือการตัดสินใจเกี่ยวกับลักษณะนิสัยยกกล้าแสดงออก ดังนั้น ในการวิเคราะห์ข้อมูลจึงสามารถนำข้อมูลที่ได้รับจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชายกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศหญิงมาวิเคราะห์ร่วมกันโดยไม่ต้องจำแนกเพศ

3. สมมติฐานข้อที่ 2 "เพศชายจะได้รับการตัดสินใจว่ามีลักษณะนิสัยยกกล้าแสดงออกมากกว่าเพศหญิง ในกรณีที่มีข้อมูลที่ประกอบการตัดสินใจมีเพียงเพศเท่านั้น" ข้อมูลจากการวิจัยสนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ เมื่อไม่มีข้อมูลประกอบการตัดสินใจเลย ยกเว้นข้อมูลชื่อซึ่งบ่งบอกเพศของบุคคล ชื่อของบุคคลที่บ่งบอกว่าเจ้าของชื่อเป็นชายจะได้รับการตัดสินใจว่ามีลักษณะนิสัยยกกล้าแสดงออกมากกว่าชื่อของบุคคลที่บ่งบอกว่าเจ้าของชื่อเป็นหญิง ในการวิจัยนี้ สมชายซึ่งเป็นตัวแทนของเอกัตบุคคลที่เป็นชายได้รับการตัดสินใจว่ามีลักษณะนิสัยยกกล้าแสดงออกมากกว่าสมศรีซึ่งเป็นตัวแทนของเอกัตบุคคลที่เป็นหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .001$) (โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 2 ทางในตารางที่ 6 และทดสอบความแตกต่างของค่ามีซิมิลเลขคณิตเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของทูกี้ (Tukey) ในตารางที่ 8) ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Locksley และคณะ (1980) Nisbett และคณะ (1981) และ Hilton และ Fein (1981) ที่พบว่า ในสถานการณ์ที่ไม่มีข้อมูลประกอบการตัดสินใจเลยยกเว้นข้อมูลเพศ ภาพพจน์ต่อเพศชายและเพศหญิงจะมีผลต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับลักษณะนิสัยของเอกัตบุคคล โดยทำให้มีการตัดสินใจไปตามภาพพจน์ที่มีอยู่

จากการทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 1 ซึ่งพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อว่าเพศชายโดยทั่ว ๆ ไป มีลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกมากกว่าเพศหญิง ความเชื่อในลักษณะเช่นนี้เป็นความเชื่อที่บุคคลมีต่อลักษณะนิสัยของกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม ในที่นี้คือ เชื่อว่าสมาชิกของกลุ่มเพศชายจะมีลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกมากกว่าสมาชิกของกลุ่มเพศหญิง ซึ่งเป็นความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มคนโดยรวม ๆ ไม่แยกแยะเป็นรายบุคคล สำหรับสมมุติฐานข้อที่ 2 นี้ เป็นการทดสอบว่าภาพพจน์ที่บุคคลมีต่อกลุ่มต่าง ๆ จะมีผลต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกของเอกัตบุคคลซึ่งเป็นสมาชิกของกลุ่มหรือไม่ ในสถานการณ์ที่ทราบเพียงข้อมูลการเป็นสมาชิกกลุ่มเท่านั้น กล่าวคือ เมื่อบุคคลมีภาพพจน์ว่า "เพศชายมีลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกมากกว่าเพศหญิง" หากเขาจะต้องตัดสินใจเกี่ยวกับลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกของ นาย ก. ซึ่งเป็นเอกัตบุคคลที่เป็นสมาชิกของกลุ่มเพศชาย และ นส. ข. ซึ่งเป็นเอกัตบุคคลที่เป็นสมาชิกของกลุ่มเพศหญิง โดยไม่ทราบข้อมูลอื่นใดเลย เขาจะตัดสินใจว่านาย ก. มีลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกมากกว่า นส. ข. หรือไม่ ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดให้สมชายเป็นตัวแทนของเอกัตบุคคลที่เป็นชาย และสมศรีเป็นตัวแทนของเอกัตบุคคลที่เป็นหญิง ซึ่งผลการวิจัยพบว่า เอกัตบุคคลที่เป็นชายได้รับการตัดสินใจว่ามีลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกมากกว่าเอกัตบุคคลที่เป็นหญิง (ดังแสดงในตารางที่ 6 และตารางที่ 8)

เนื่องจากข้อมูลที่น่าเสนาจะมีเพียงข้อซึ่งบ่งบอกเพศของบุคคลเท่านั้น การที่สมชายได้รับการตัดสินใจว่ามีลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกมากกว่าสมศรีจึงมีผลมาจากความแตกต่างระหว่างเพศของบุคคลทั้งสอง ซึ่งแสดงว่าภาพพจน์ต่อเพศชายและเพศหญิงเข้ามามีส่วนในการตัดสินใจของกลุ่มตัวอย่าง โดยทำให้กลุ่มตัวอย่างมีการตัดสินใจไปตามภาพพจน์ที่มีอยู่ การที่ภาพพจน์มีผลต่อการตัดสินใจในสถานการณ์ที่มีข้อมูลเพศเพียงอย่างเดียวเท่านั้น อาจเกิดขึ้นเนื่องจากบุคคลไม่มีข้อมูลอื่นในการตัดสินใจ จึงอยู่ในสถานการณ์ที่คล้ายกับถูกบังคับให้ใช้ข้อมูลภาพพจน์ในการตัดสินใจ และการที่กลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อว่า "เพศชายมีลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกมากกว่าเพศหญิง" จึงทำให้ตัดสินใจว่าเอกัตบุคคลที่เป็นชายมีลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกมากกว่าเอกัตบุคคลที่เป็นหญิง

การตัดสินใจดังกล่าว หากพิจารณาในแง่ของความเป็นไปได้ในทางคณิตศาสตร์แล้วก็ดูเหมือนว่าเป็นสิ่งที่มีเหตุผลที่จะตัดสินใจเช่นนั้น โดยที่กลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อว่า เพศชายมีเปอร์เซ็นต์ผู้ที่มีลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกถึง 62.91 ส่วนเพศหญิงมีเปอร์เซ็นต์ผู้ที่มีลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกเพียง 48.49 ดังนั้นเพศชายจึงมีความน่าจะเป็นที่จะมีลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกมากกว่าเพศหญิง แต่แน่นอนที่เดียว การตัดสินใจเช่นนี้เป็นมติตัดสินตามภาพพจน์ซึ่งย่อมมีโอกาสคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงได้อย่างมาก เพราะในความเป็นจริงแล้วไม่ได้หมายความว่าผู้ชายทุกคนจะมีลักษณะนิสัยกล้าแสดงออก และผู้หญิงทุกคนมีลักษณะนิสัยไม่กล้าแสดงออก จึงเป็นไปได้ว่าสมชายอาจเป็นหนึ่งในจำนวนผู้ชายที่มีลักษณะนิสัยไม่กล้าแสดงออก และสมศรีอาจเป็นหนึ่งในจำนวนผู้หญิงที่มีลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกก็ได้ การนำภาพพจน์

มาใช้ในการตัดสินใจจึงค่อนข้างมีความไม่ยุติธรรม เนื่องจากมีความเสี่ยงต่อการที่จะมีการตัดสินใจที่ไม่ถูกต้องตรงกับความเป็นจริงอยู่มาก ดังนั้นในการตัดสินใจของบุคคลจึงควรลดอิทธิพลของภาพพจน์ โดยการหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่ทำให้บุคคลตัดสินใจโดยนำเสนอเฉพาะข้อมูลการเป็นสมาชิกกลุ่มเท่านั้น ในการตัดสินใจ

4. สมมุติฐานข้อที่ 3 "เพศชายจะได้รับการตัดสินใจว่ามีลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกมากกว่าเพศหญิง ในกรณีที่ข้อมูลที่ประกอบการตัดสินใจประกอบด้วยเพศและข้อมูลพฤติกรรมที่ไม่เกี่ยวข้องกับ การวิเคราะห์ลักษณะนิสัยกล้าแสดงออก" พบว่า ข้อมูลจากการวิจัยไม่สนับสนุนสมมุติฐานข้อนี้ กล่าวคือ เพศชายได้รับการตัดสินใจว่ามีลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกไม่แตกต่างจากเพศหญิง ซึ่งแสดงว่า ในกรณีที่ มีข้อมูลเพศและข้อมูลพฤติกรรมบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องกับ การวิเคราะห์ลักษณะนิสัยกล้าแสดงออก กลุ่มตัวอย่าง จะไม่ใช้ข้อมูลเพศในการตัดสินใจ เนื่องจากไม่พบความแตกต่างของลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกระหว่าง บุคคลในกรณีตัวอย่างที่เป็นหญิงและบุคคลในกรณีตัวอย่างที่เป็นชาย (โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน แบบ 2 ทางในตารางที่ 6 และทดสอบความแตกต่างของค่ามีชดิมิ เลขคณิตเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของทูที ในตารางที่ 8) แสดงว่าเมื่อมีข้อมูลนอกเหนือจากเพศของบุคคล กลุ่มตัวอย่างจะใช้ข้อมูลนั้นในการ ตัดสินใจ แม้ว่าจะเป็นข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องกับ การวิเคราะห์ลักษณะนิสัยก็ตาม หรือกล่าวได้ว่าเมื่อมี ข้อมูลเพศและข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องกับ การวิเคราะห์ลักษณะนิสัย ภาพพจน์จะไม่มีผลต่อการตัดสินใจ ผล การวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Nisbett และคณะ (1981) ที่พบว่า ข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องกับ การวิเคราะห์จะทำให้ผลของภาพพจน์อ่อนลง แต่ผลการวิจัยนี้แตกต่างจากผลการวิจัยของ Locksley และคณะ (1980) และ Hilton และ Fein (1989) ที่พบว่าในกรณีที่ผู้ตัดสินใจมีข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องกับ การตัดสินใจผลของภาพพจน์จะคงมีอยู่เช่นเดิม เหตุที่การวิจัยปรากฏผลดังนี้ อาจเนื่องมาจากก่อน การทดลอง ผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยว่า เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจเกี่ยวกับลักษณะ นิสัยกล้าแสดงออก รวมทั้งมีการแจกเอกสารเรื่อง "พฤติกรรมกล้าแสดงออก" ให้อ่าน จึงทำให้กลุ่ม ตัวอย่างเน้นให้ความสำคัญเฉพาะข้อมูลพฤติกรรมและเลขข้อมูลชื่อบุคคลซึ่งบ่งบอกเพศของบุคคลใน กรณีตัวอย่าง พฤติกรรมการตัดสินใจดังกล่าว แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีความพยายามที่จะใช้ข้อมูล พฤติกรรมในการตัดสินใจเกี่ยวกับลักษณะนิสัยของเอกัตบุคคล แม้ว่าข้อมูลนั้นจะไม่เกี่ยวข้องกับ การ วิเคราะห์ลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกก็ตาม ผลจากการวิจัยในส่วนนี้อาจสรุปได้ว่า ภาพพจน์ไม่ได้มีผล ต่อการตัดสินใจมากมายนัก โดยเฉพาะเมื่อบุคคลทราบวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการตัดสินใจ บุคคลก็ จะเลือกใช้ข้อมูลที่ต้องตรงประเด็นในการตัดสินใจ แม้ว่าข้อมูลพฤติกรรมที่มีอยู่อาจจะไม่ดีนักแต่ก็ ทำให้บุคคลไม่ให้ความสำคัญกับภาพพจน์ที่มีอยู่และไม่นำมาใช้ในการตัดสินใจ

5. สมมุติฐานข้อที่ 4 "เพศชายและเพศหญิงจะได้รับการตัดสินว่ามีลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกไม่แตกต่างกัน ในกรณีที่ข้อมูลที่ประกอบการตัดสินใจประกอบด้วยเพศและข้อมูลพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ลักษณะนิสัยกล้าแสดงออก" ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสนับสนุนสมมุติฐานที่ตั้งไว้ โดยบุคคลในกรณีตัวอย่างที่เป็นเพศชายและบุคคลในกรณีตัวอย่างที่เป็นเพศหญิงได้รับการตัดสินว่ามีลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกไม่แตกต่างกัน (โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 2 ทางในตารางที่ 6 และทดสอบความแตกต่างของค่ามีซิมิลิตเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของทูกี ในตารางที่ 8) แสดงว่าภาพพจน์ต่อเพศชายและเพศหญิงไม่ได้มีผลต่อการตัดสินใจของกลุ่มตัวอย่าง แต่กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจจากข้อมูลพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ลักษณะนิสัย ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของผู้วิจัยคนอื่น ๆ ได้แก่ Locksley และคณะ (1980) Eagly และ Wood (1982) Deaux และ Lewis (1984) และ Hilton และ Fein (1989) ซึ่งพบว่า ในสถานการณ์ที่บุคคลมีข้อมูลพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ลักษณะนิสัย บุคคลจะตัดสินใจจากข้อมูลที่มีอยู่ และจะไม่นำภาพพจน์ที่มีต่อเพศชายและเพศหญิงมาใช้ในสถานการณ์การตัดสินใจ

ในการทดสอบสมมุติฐานข้อนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลในรูปแบบของกรณีตัวอย่างให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจ ซึ่งข้อมูลในกรณีตัวอย่างแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วนคือ ข้อมูลชื่อซึ่งบ่งบอกเพศของบุคคลและข้อมูลพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ลักษณะนิสัยกล้าแสดงออก โดยกลุ่มตัวอย่างทุกคนจะได้รับข้อมูลพฤติกรรมที่เหมือนกัน แต่ข้อมูลชื่อบุคคลแตกต่างกัน โดยกลุ่มหนึ่งได้รับข้อมูลชื่อบุคคลที่บ่งบอกว่าเจ้าของชื่อเป็นชาย ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งได้รับข้อมูลชื่อบุคคลที่บ่งบอกว่าเจ้าของชื่อเป็นหญิง ความแตกต่างของข้อมูลทั้งที่ทั้งสองกลุ่มได้รับ ก็คือเพศของบุคคลในกรณีตัวอย่าง โดยที่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้มีภาพพจน์ที่ว่าเพศชายมีลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกมากกว่าเพศหญิง ดังนั้นถ้าภาพพจน์มีผลต่อการตัดสินใจ บุคคลในกรณีตัวอย่างที่เป็นชายย่อมจะได้รับการตัดสินว่ามีลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกมากกว่าบุคคลในกรณีตัวอย่างที่เป็นหญิง แต่ผลจากการวิจัยนี้พบว่า บุคคลในกรณีตัวอย่างที่เป็นชายได้รับการตัดสินว่ามีลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกไม่แตกต่างไปจากบุคคลในกรณีตัวอย่างที่เป็นหญิง แสดงว่าภาพพจน์ไม่ได้มีผลต่อการตัดสินใจของกลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มตัวอย่างจะตัดสินใจจากข้อมูลพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ลักษณะนิสัยเท่านั้น

ผลจากการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า โดยปกติแล้วถ้าบุคคลมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ปัญหาอย่างเพียงพอแล้ว บุคคลจะมีการตัดสินใจที่เที่ยงตรงพอสมควร ดังจะเห็นได้จากการที่บุคคลในกรณีตัวอย่าง ไม่ว่าจะเป็นหญิงหรือชายหากมีพฤติกรรมอย่างเดียวกันก็จะได้รับการตัดสินว่ามีลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกไม่แตกต่างกัน ดังนั้นในกรณีที่เราไม่ต้องการให้ภาพพจน์มีผลต่อการตัดสินใจ จะมีการจัดเตรียมข้อมูลของเอกัตบุคคลแต่ละคนให้มีความเพียงพอ และควรเป็นข้อมูลที่เกี่ยวกับการตัดสินใจด้วย ก็จะช่วยป้องกันไม่ให้ภาพพจน์ของบุคคลมีผลทำให้เกิดอคติต่อการตัดสินใจ

6. สมมุติฐานข้อที่ 5 "ภาพพจน์ต่อลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกของเพศชายและเพศหญิงมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับการตัดสินใจเกี่ยวกับลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกของเพศชายและเพศหญิง ในกรณีที่มีข้อมูลที่ประกอบการตัดสินใจมีเพียงเพศเท่านั้น" ผลการวิจัยสนับสนุนสมมุติฐาน กล่าวคือ ภาพพจน์ต่อลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกของเพศชายมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับการตัดสินใจเกี่ยวกับลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกของเพศชาย ($r = .5236$) และภาพพจน์ต่อลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกของเพศหญิงมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับการตัดสินใจเกี่ยวกับลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกของเพศหญิง ($r = .4223$) (ดูตารางที่ 9) ผลจากการวิจัยนี้แสดงว่า ในสถานการณ์ที่มีข้อมูลที่ประกอบการตัดสินใจมีเพียงเพศเท่านั้น ถ้าบุคคลมีภาพพจน์ที่ว่าเพศชายมีลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกมาก ก็จะตัดสินใจว่าเอกัตบุคคคลที่เป็นชายมีลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกมากด้วย แต่ถ้าบุคคลมีภาพพจน์ว่า เพศชายมีลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกน้อย ก็จะตัดสินใจว่าเอกัตบุคคคลที่เป็นชายมีลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกน้อยไปด้วย ภาพพจน์และการตัดสินใจที่มีต่อเพศหญิงก็จะเป็นไปในทำนองเดียวกัน

ผลการวิจัยที่พบนี้สอดคล้องกับผลการทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 2 ที่พบว่า ในสถานการณ์ที่มีเพียงข้อมูลเพศเท่านั้น เพศชายจะได้รับการตัดสินใจว่ามีลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกมากกว่าเพศหญิง และผู้วิจัยได้อธิบายผลว่า การตัดสินใจในลักษณะเช่นนี้เป็นผลมาจากภาพพจน์ต่อเพศชายและเพศหญิงที่บุคคลมีอยู่ ซึ่งถ้าเป็นดังนี้แล้ว ภาพพจน์ต่อเพศชายและเพศหญิงเกี่ยวกับลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกจะต้องมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับการตัดสินใจเกี่ยวกับลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกด้วย ข้อเท็จจริงที่พบในการทดสอบสมมุติฐานข้อนี้จึงมีส่วนสนับสนุนการอธิบายผลที่ว่า ภาพพจน์มีผลต่อการตัดสินใจของบุคคลให้หนักแน่นและน่าเชื่อถือเพิ่มขึ้น

7. สมมุติฐานข้อที่ 6 "ภาพพจน์ต่อลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกของเพศชายและเพศหญิงมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับการตัดสินใจเกี่ยวกับลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกของเพศชายและเพศหญิง ในกรณีที่ข้อมูลที่ประกอบการตัดสินใจประกอบด้วยเพศและข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ลักษณะนิสัยกล้าแสดงออก" ผลการวิจัยสนับสนุนสมมุติฐานส่วนหนึ่ง แต่อีกส่วนหนึ่งไม่สนับสนุนสมมุติฐาน กล่าวคือ ภาพพจน์ต่อลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกของเพศชายมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับการตัดสินใจเกี่ยวกับลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกของเพศชาย ($r = .1667$) ซึ่งสนับสนุนสมมุติฐาน แต่ภาพพจน์ต่อลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกของเพศหญิงไม่มีสหสัมพันธ์กับการตัดสินใจเกี่ยวกับลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกของเพศหญิง ($P > .05$) (ดูตารางที่ 9) ซึ่งข้อมูลส่วนนี้ไม่สนับสนุนสมมุติฐาน

การที่ผู้วิจัยตั้งสมมุติฐานไว้ดังนี้ เนื่องจากคาดหวังว่าเมื่อกลุ่มตัวอย่างต้องตัดสินใจเกี่ยวกับลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกของบุคคลในกรณีตัวอย่างโดยไม่มีข้อมูลพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์

ลักษณะนิสัยกล้าแสดงออก กลุ่มตัวอย่างจะนำภาพพจน์ที่มีต่อเพศชายและเพศหญิงมาใช้ในการตัดสินใจ ดังนั้น ภาพพจน์ที่มีต่อเพศชายและเพศหญิงจึงน่าจะมีส่วนสัมพันธ์ทางบวกกับการตัดสินใจเกี่ยวกับลักษณะนิสัยกล้าแสดงออก แต่ผลจากการทดสอบสมมติฐานในข้อที่ 3 พบว่า บุคคลในกรณีตัวอย่างที่เป็นชายและบุคคลในกรณีตัวอย่างที่เป็นหญิงได้รับการตัดสินใจว่ามีลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกไม่แตกต่างกัน ในสถานการณ์ที่มีข้อมูลเพศและข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ลักษณะนิสัยกล้าแสดงออก" ซึ่งแสดงว่าภาพพจน์ไม่มีผลต่อการตัดสินใจในสถานการณ์เช่นนี้ ดังนั้น ภาพพจน์ต่อเพศชายและเพศหญิงจึงน่าจะไม่มีส่วนสัมพันธ์กับการตัดสินใจเกี่ยวกับลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกด้วย แต่ผลการวิจัยในข้อนี้พบว่า ภาพพจน์ที่มีต่อเพศชายมีส่วนสัมพันธ์กับการตัดสินใจเกี่ยวกับลักษณะนิสัยของเพศชาย แต่ภาพพจน์ต่อลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกต่อเพศหญิงไม่มีส่วนสัมพันธ์กับการตัดสินใจเกี่ยวกับลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกของเพศหญิง

จากผลการวิจัยในข้อนี้และข้อค้นพบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องดังได้กล่าวมาแล้ว จึงอาจสรุปได้ว่า ในสถานการณ์ที่มีข้อมูลเพศและข้อมูลพฤติกรรมที่ไม่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ลักษณะนิสัยกล้าแสดงออก ภาพพจน์ต่อเพศหญิงจะไม่มีส่วนสัมพันธ์กับการตัดสินใจเกี่ยวกับลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกของเพศหญิง สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างภาพพจน์ที่มีต่อเพศชายกับการตัดสินใจเกี่ยวกับนิสัยกล้าแสดงออกของเพศชายนั้น เนื่องจากส่วนสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นมีค่าไม่ชัดเจน จึงไม่เพียงพอที่จะสรุปได้อย่างมั่นใจว่าภาพพจน์ต่อเพศชายมีส่วนสัมพันธ์กับการตัดสินใจเกี่ยวกับลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกของเพศชาย

8. สมมติฐานข้อที่ 7 "ภาพพจน์ต่อลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกของเพศชายและเพศหญิงไม่มีส่วนสัมพันธ์กับการตัดสินใจเกี่ยวกับลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกของเพศชายและเพศหญิง ในกรณีที่มีข้อมูลประกอบการตัดสินใจประกอบด้วยเพศและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ลักษณะนิสัยกล้าแสดงออก" ผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐานที่กำหนดไว้ กล่าวคือ ภาพพจน์ต่อลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกของเพศชายไม่มีส่วนสัมพันธ์กับการตัดสินใจเกี่ยวกับลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกของเพศชาย และภาพพจน์ต่อลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกของเพศหญิงไม่มีส่วนสัมพันธ์กับการตัดสินใจเกี่ยวกับลักษณะนิสัยกล้าแสดงออกของเพศหญิง (ดูตารางที่ 9) ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 ที่พบว่า เมื่อมีข้อมูลเพศและข้อมูลพฤติกรรมบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ลักษณะนิสัยกล้าแสดงออก ภาพพจน์ต่อเพศชายและเพศหญิงจะไม่มีผลต่อการตัดสินใจของบุคคลเลย ทั้งนี้เนื่องจากในการตัดสินใจของบุคคล จะใช้เฉพาะข้อมูลพฤติกรรมในการตัดสินใจ ภาพพจน์ต่อเพศชายและเพศหญิงจึงไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเกี่ยวกับลักษณะนิสัยกล้าแสดงออก ซึ่งแสดงว่า ในสถานการณ์ที่มีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ บุคคลจะใช้ข้อมูลพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ลักษณะนิสัยเท่านั้นในการตัดสินใจและภาพพจน์ที่มีอยู่จะไม่มีผลต่อการตัดสินใจเลย

ผลจากการวิจัยนี้อาจสรุปได้ว่าภาพพจน์ต่อเพศชายและเพศหญิงมิได้มีผลต่อการตัดสินใจของบุคคลในทุกสถานการณ์เสมอไป คือจะมีผลเฉพาะในสถานการณ์ที่ข้อมูลประกอบในการตัดสินใจมีเพียงเพศเท่านั้น แต่ในสถานการณ์ที่มีข้อมูลเพศและข้อมูลอื่นร่วมอยู่ด้วย ภาพพจน์ต่อเพศชายและเพศหญิงจะไม่มีผลต่อการตัดสินใจของบุคคลเลย ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า ในสถานการณ์ที่ต้องการหลีกเลี่ยงอิทธิพลของภาพพจน์ที่มีต่อการตัดสินใจ ไม่ควรนำเสนอเฉพาะข้อมูลเพศให้บุคคลตัดสินใจ แต่ควรนำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้มากที่สุด ก็จะเป็นการลดอิทธิพลของภาพพจน์ที่มีต่อการตัดสินใจได้ นอกจากนี้เมื่อกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ได้รับข้อมูลที่ไมเกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ลักษณะนิสัยก็แล้วแสดงออก กลุ่มตัวอย่างก็จะไม่มีการตัดสินใจลักษณะนิสัยก็แล้วแสดงออกของเอกัตบุคคลตามภาพพจน์ที่มีอยู่ด้วย